

اصول نگهداری و پرورش بز

امید دیانی، مهدیه مهدی پور

سرشناسه: دیانی، امید، ۱۳۵۱ -

عنوان و نام پدیدآور: اصول نگهداری و پرورش بز/ امید دیانی، مهدیه مهدی‌پور.

مشخصات نشر: کرمان: دانشگاه شهید باهنر کرمان، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۴۲۷ص: مصور(رنگی).

فروست: انتشارات دانشگاه شهید باهنر کرمان؛ ۳۶۷.

شابک: ۱۲۰۰۰۰ ریال: ۳-۰۴۸-۲۰۱-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۴۲۷-۴۱۱

موضوع: بزها -- پرورش

موضوع: بزها -- خوراک و خوراک‌رسانی

شناسه افزوده: مهدی‌پور، مهدیه، ۱۳۵۹ -

شناسه افزوده: دانشگاه شهید باهنر کرمان

رده بندی کنگره: ۶۳۸۴/۳/۵۹ الف ۱۳۹۳

رده بندی دیویی: ۶۳۶/۳۹۱۴۲

شماره کتابشناسی ملی: ۳۴۷۵۶۸۴

اصول نگهداری و پرورش بز

مولفان: دکتر امید دیانی، مهندس مهدیه مهدی‌پور

ناشر: انتشارات دانشگاه شهید باهنر کرمان

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۳

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

طراح جلد: زهرا آقاعیاسی

لیتوگرافی و چاپ: کرمان ترسیم

قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال

شابک: ۳-۰۴۸-۲۰۱-۶۰۰-۹۷۸

ISBN: 978-600-201-048-3

کلیه حقوق برای دانشگاه شهید باهنر کرمان محفوظ است.

فهرست مطالب

۱۹	پیش گفتار
۲۱-۲۸	فصل اول: مقدمه
۲۱	ریخت شناسی بز
۲۳	دستگاه گوارش بز
۲۳	تولیدمثل در بز
۲۴	اهمیت بز
۲۵	تفاوت های موجود بین بز و گوسفند
۲۹-۹۲	فصل دوم: نژادهای بز
۲۹	مقدمه
۲۹	نژاد و تعداد آن ها
۳۰	نژادهای گوشتی
۴۳	نژادهای شیری
۷۱	نژادهای الیافی
۷۹	نژادهای چند منظوره
۸۷	نژادهای ایرانی بز
۹۳-۱۱۵	فصل سوم: آناتومی بدن بز
۹۳	مقدمه
۹۳	شکل ظاهری بز
۹۴	دستگاه اسکلتی
۹۹	دستگاه عضلانی
۱۰۲	دستگاه تنفس
۱۰۳	دستگاه گوارش
۱۰۳	دستگاه گوارش پیش دیافراگمی
۱۰۵	دستگاه گوارش پس دیافراگمی
۱۱۰	دستگاه ادراری
۱۱۰	دستگاه تناسلی
۱۱۲	جنین شناسی

۱۱۴		پستان
۱۱۵		دستگاه عصبی

فصل چهارم: فیزیولوژی هضم

۱۱۷		مقدمه
۱۱۸		آناتومی دستگاه گوارش بز
۱۲۱		رشد معده چهار قسمتی
۱۲۲		گرفتن و بردن خوراک به دهان
۱۲۳		جویدن
۱۲۶		نشخوار
۱۲۷		هضم
۱۲۸		هضم در شکمبه
۱۲۸		راندمان هضم
۱۲۹		کتیک هضم
۱۳۰		مدت زمان ماندگاری
۱۳۱		سطح مصرف خوراک
۱۳۲		تخمیر
۱۳۲		تخمیر شکمبه‌ای
۱۳۴		تأثیر جیره بر تخمیر میکروبی
۱۳۵		تخمیر نشاسته
۱۳۶		تخمیر پروتئین
۱۳۷		تخمیر لیپیدها
۱۳۸		تخمیر فیبر
۱۳۹		بقیه محصولات تخمیری
۱۴۰		فیبر و استفاده آن در جیره بز
۱۴۰		ارزایی فیزیکی، شیمیایی و تغذیه‌ای فیبر
۱۴۱		رشد و ترکیبات لاشه
۱۴۲		ترکیب چربی شیر
۱۴۲		مواد مغذی مورد نیاز

فصل پنجم: رفتارشناسی

۱۵۳		مقدمه
۱۵۳		رفتارشناسی حیوان
۱۵۳		رفتارشناسی بز
۱۵۴		رفتارهای جنسی
۱۵۶		رفتارهای مادری
۱۵۷		جدا شدن از گله پیش از زایمان
۱۵۷		مراقبت‌های اولیه مادری برای نوزاد

۱۵۸	جنگ زدن بزغاله.....
۱۵۸	شناسایی نوزاد و ایجاد پیوند.....
۱۵۸	۱- شناسایی نوزاد با استفاده از حس بویایی.....
۱۵۹	۲- شناسایی نوزاد با حس غیر بویایی.....
۱۵۹	فعال سازی رفتار مادری در زمان زایمان.....
۱۵۹	عوامل فیزیولوژیکی.....
۱۶۰	نشانه های حسی.....
۱۶۰	رفتار مادری و شیردهی.....
۱۶۲	پرخاشگری مادری.....
۱۶۳	رفتار یادگیری.....
۱۶۴	یادگیری و شیردوشی بزها.....
۱۶۴	رفتار اجتماعی.....
۱۶۵	ارتباطات.....
۱۶۵	گروه اجتماعی.....
۱۶۶	ساختار فیزیکی.....
۱۶۷	ساختار اجتماعی.....
۱۶۸	پیوستگی گروهی.....
۱۶۸	رفتار تهاجمی.....
۱۷۰	رفتار پیوستن به یکدیگر.....
۱۷۱	غلبه اجتماعی.....
۱۷۲	رهبری.....
۱۷۳	رفتار جستجوی پناهگاه.....
۱۷۳	پیکا (گندخواری).....
۱۷۴	رابطه بین گونه ای.....
۱۷۵	رابطه انسان - بز.....
۱۷۶	رفتارهای عادی.....
۱۷۸	رفتارهای غیرعادی.....
۱۷۸	حواس بزها.....
۱۷۹	سر و صدای بزها.....
۱۷۹	بوی بزها.....
۱۷۹	رفتارهای بزغاله ها.....
۱۷۹	پنهان شدن و گم شدن.....
۱۸۱	جویدن.....
۱۸۱	بالا رفتن.....
۱۸۳	عطسه زدن.....
۱۸۳	با سر ضربه زدن.....
۱۸۳	رفتار بزغاله های بزرگ شده با بطری.....

فصل ششم: رفتار چرا کردن.....	۱۸۵-۲۰۷
مقدمه.....	۱۸۵
رفتار خوردن و آشامیدن.....	۱۸۵
انتخاب جیره.....	۱۸۶
مشاهدات عمومی در انتخاب جیره توسط بزها.....	۱۸۷
عوامل مؤثر بر انتخاب جیره.....	۱۹۰
فصل سال و ترکیب گونه‌های گیاهی.....	۱۹۰
ساعات مختلف روز.....	۱۹۱
ارتفاع علوفه: چرا کردن روی دو پا در مقابل چرا روی چهار پا.....	۱۹۲
نژاد و جنس.....	۱۹۴
سن و وضعیت فیزیولوژیکی بز.....	۱۹۵
ساختار دهانی و دندان‌ها.....	۱۹۶
میزان شیدر و مکان شیدر در علفزار.....	۱۹۷
میزان توده گیاهی: ارتفاع علفزار، میزان علوفه و دام‌های اهلی.....	۱۹۸
چرای جداگانه یا هم زمان.....	۱۹۸
طعم و بوی علف، میزان ماده خشک.....	۱۹۹
خوش خوراکی.....	۱۹۹
میزان تانن‌های متراکم علوفه.....	۱۹۹
قابلیت هضم و مصرف خوراک.....	۲۰۱
مصرف و هضم علوفه در بزها.....	۲۰۱
قابلیت هضم علوفه.....	۲۰۱
مصرف علوفه.....	۲۰۱
تغذیه بزها در جایگاه، تغذیه تکمیلی در شرایط مزرعه، تغذیه بز با حداقل میزان.....	۲۰۲
تغذیه بزها در جایگاه.....	۲۰۲
تغذیه تکمیلی در شرایط مزرعه.....	۲۰۳
تغذیه بز با حداقل مقدار.....	۲۰۳
تشخیصی مزه در بزها.....	۲۰۴
دانش تغذیه‌ای.....	۲۰۴
پاد گرفتن از طریق آزمون و خطا.....	۲۰۵
انتخاب محل.....	۲۰۵
رفتارهای تهاجمی و خوردن.....	۲۰۶
دست‌کاری اکوسیستم.....	۲۰۶
آب مصرفی.....	۲۰۶
فصل هفتم: تغذیه.....	۲۰۹-۲۲۷
مقدمه.....	۲۰۹
سطح مصرف خوراک.....	۲۱۰
رفتارشناسی خوراک خوردن در بز.....	۲۱۰

۲۱۱	هضم.....
۲۱۲	(۱) ذخایر و شرایط بدنی.....
۲۱۲	(۲) مکانیسم تغذیه‌ای سازگار با شرایط آب و هوایی مختلف.....
۲۱۳	تغذیه بز و کیفیت تولید آن.....
۲۱۴	تنظیم جیره و برنامه‌های جیره‌نویسی.....
۲۱۵	مدیریت تغذیه در بزهای گوشتی.....
۲۱۵	مواد مغذی مورد نیاز.....
۲۱۷	ماده غذایی.....
۲۱۸	فاکتورهای مؤثر بر نیازهای تغذیه‌ای در بزهای گوشتی.....
۲۱۸	احتیاجات تغذیه‌ای.....
۲۱۹	مدیریت تغذیه در بزهای شیری.....
۲۱۹	انتخاب‌های غذایی.....
۲۱۹	پس‌چر.....
۲۲۰	علوفه خشک.....
۲۲۱	سیلاژ، هیلز و محصولات ریشه‌ای.....
۲۲۲	مواد افزودنی خوراکی.....
۲۲۲	کنسانتره‌ها.....
۲۲۳	مدیریت تغذیه در بزغاله‌ها.....
۲۲۳	آغوز.....
۲۲۴	از شیرگیری.....
۲۲۴	غذا دادن به وسیله مواد غله‌ای و علوفه.....
۲۲۵	بزغاله‌های یک ساله.....
۲۲۵	مدیریت تغذیه در بزهای ماده خشک.....
۲۲۶	بزهای شیرده.....
۲۲۶	مدیریت تغذیه در بزهای نر.....
۲۲۷	مدیریت تغذیه در بزهای تولید کننده الیاف.....
۲۲۹-۲۴۵	فصل هشتم: مکمل تغذیه‌ای
۲۲۹	مقدمه.....
۲۳۰	محدودیت‌های تغذیه‌ای و محیطی.....
۲۳۰	۱- کیفیت علوفه و قابلیت دسترسی آن‌ها.....
۲۳۱	۲- متابولیت‌های ثانویه گیاهی.....
۲۳۲	استفاده از تغذیه تکمیلی.....
۲۳۳	مکمل پروتئینی.....
۲۳۵	مکمل انرژی.....
۲۳۵	منابع کربوهیدرات غیرساختاری.....
۲۳۷	منابع فیبری قابل تخمیر.....
۲۳۷	منابع چربی.....

۲۳۸	۳- استفاده از مکمل ویتامینی و مواد معدنی
۲۳۹	افزودنی‌های خوراکی مکمل
۲۴۰	ویژگی‌های بلوک‌های ساخته شده به صورت دستی
۲۴۲	بلوک‌های پروتئینی- معدنی
۲۴۲	بلوک‌های انرژی- پروتئینی
۲۴۳	عوامل مؤثر بر میزان مصرف و استفاده از بلوک‌ها
۲۴۳	مصرف بلوک
۲۴۳	ویژگی‌های بلوک
۲۴۴	محیط
۲۴۴	کیفیت جیره یا علوفه
۲۴۴	حیوان
۲۴۴	مدیریت
۲۴۵	احتیاط‌هایی برای جلوگیری از مسمومیت اورده‌ای

۲۴۷-۲۸۰	فصل نهم: تولیدمثل
۲۴۷	مقدمه
۲۴۸	دستگاه تولیدمثلی در بز نر
۲۵۰	دستگاه تولیدمثلی بز ماده
۲۵۳	صفات تولیدمثلی
۲۵۴	دوره فحلی یا استروس
۲۵۴	چرخه فحلی
۲۵۵	علائم فحلی
۲۵۶	همزمان‌سازی فحلی در بزها
۲۵۸	جفت‌گیری
۲۵۸	لقاح
۲۵۹	دوره آبستنی
۲۶۰	تشخیص آبستنی
۲۶۱	مدیریت زایمان بز ماده و جفت‌گیری در گله بز
۲۶۲	دوره غیر فحلی بعد از زایمان
۲۶۲	مرگ و میر بزغاله‌ها
۲۶۲	عوامل مؤثر بر تولیدمثل
۲۶۴	زایمان و شیردهی
۲۶۴	بیماری و انگل‌ها
۲۶۴	باروری و رفتار حیوان نر
۲۶۴	فلایشینگ
۲۶۵	نگهداری و مدیریت بز نر
۲۶۶	آماده‌سازی بز نر برای جفت‌گیری
۲۶۷	آماده‌سازی بز ماده برای جفت‌گیری

۲۶۸	تغذیه بزغاله‌های متولد شده
۲۶۸	از شیر گرفتن بزغاله
۲۶۹	بنوع
۲۷۰	فعالیت چرخه فصلی و ملاتونین
۲۷۱	ترکیب منی بز
۲۷۲	هورمون و رفتار جنسی
۲۷۳	تولیدمثل مصنوعی
۲۷۳	تلفیح مصنوعی
۲۷۶	تولید روپان در آزمایشگاه
۲۷۷	کنترل چرخه تولیدمثل
۲۷۸	تخمک‌گذاری چندتایی
۲۷۹	جمع‌آوری و انتقال روپان‌ها
۲۷۹	نگهداری روپان‌ها از طریق منجمد کردن
۲۸۰	از شکافتن تا دگرزایی (دست‌کاری روپان‌های بز)

۲۸۱-۳۰۱	فصل دهم: جایگاه
۲۸۱	مقدمه
۲۸۲	عوامل محیطی بزها
۲۸۲	گرمای تولید شده توسط بزها
۲۸۲	بخار تولید شده توسط بزها
۲۸۳	تهویه و عایق‌بندی
۲۸۳	مکمل گرمایی
۲۸۳	مسائل بهداشتی
۲۸۴	حفظ بهداشت
۲۸۴	عوامل محیطی معیوب
۲۸۵	انواع جایگاه‌ها
۲۹۰	بستر
۲۹۰	کف جایگاه
۲۹۱	پرورش بزهای جوان
۲۹۱	جایگاه بزغاله و جایگاه بز تر
۲۹۲	فضای مورد نیاز برای هر بز
۲۹۲	فضای لازم برای ذخیره غذا یا ائبار
۲۹۳	تجهیزات جایگاه‌های بز
۳۰۱	سرمایه‌گذاری برای ساخت جایگاه بز

۳۰۳-۳۶۰	فصل یازدهم: بیماری‌های بز
۳۰۳	مقدمه
۳۰۳	تشخیص بز سالم و بیمار

۳۰۶	معاینه فیزیکی
۳۰۷	مقادیر طبیعی علایم طبیعی
۳۰۷	عوامل مؤثر بر بیماری
۳۰۸	بیماری‌های عفونی
۳۰۸	سیاه‌زخم
۳۰۹	آب آوردگی قلب
۳۰۹	پاستورلوز
۳۰۹	بزرگ شدن سر
۳۱۰	بیماری زبان آبی
۳۱۰	ورم قشر مغز
۳۱۱	ذات‌الریه
۳۱۱	آنپلاسموز
۳۱۱	تورم زیربوستی
۳۱۳	انواع سقط جنین
۳۱۳	کلامیدیا
۳۱۴	بروسلوز
۳۱۴	توکسوپلاسموز
۳۱۵	تب کیو
۳۱۵	درمان
۳۱۵	بیماری چرخشی یا لیستریوز
۳۱۶	تورم رحم
۳۱۷	تب کنه برد (تب راجعه)
۳۱۷	عوامل دیگر سقط جنین
۳۱۸	بیماری‌های جنس نر
۳۱۹	بیماری‌های چشم
۳۱۹	ملتحمه چشم
۳۲۰	برگشتگی پلک درون چشم
۳۲۰	بیماری یا نایستایی بدون تورم قرنیه
۳۲۰	نرمی قشر مغز
۳۲۱	نرم شدگی موضعی قشر مغز
۳۲۲	مسمومیت آپستنی
۳۲۲	ناهنجاری‌های گوارشی
۳۲۲	اسهال
۳۲۴	بیماری شبه سل (بیماری بون)
۳۲۵	آنتریتوکسمی (قلوه نرمی)
۳۲۵	لنگش
۳۲۶	گندیدگی سم
۳۲۶	درماتیت بین انگشتی

۳۲۶	آبسه‌های پا
۳۲۷	ورم مغز
۳۲۷	بیماری‌های پستان
۳۲۷	ورم پستان
۳۲۹	پستان سخت
۳۲۹	بیماری‌های تنفسی
۳۲۹	عفونت باکتریایی شش
۳۳۰	سل
۳۳۰	بیماری‌های پوستی
۳۳۰	التهاب پوستی
۳۳۰	درماتیت
۳۳۱	کچلی قارچی
۳۳۱	آبله بز
۳۳۱	تب برفکی
۳۳۲	حساسیت‌های پوستی
۳۳۲	شوک آنافیلاکسی
۳۳۳	مسمومیت جلبکی
۳۳۳	مسمومیت با ید
۳۳۳	آرواره بظری شکل
۳۳۴	بیرون زدگی‌ها
۳۳۵	بیماری ماهیچه سفید
۳۳۶	مرگ ناگهانی
۳۳۷	ناخوشی و ضعف رشد
۳۳۸	انگل‌های بز
۳۳۸	کرم‌های گوارشی
۳۳۹	چرخه زندگی کرم‌های حلقوی
۳۴۰	کرم‌های شیردانی
۳۴۲	کرم‌های قهوه‌ای شیردان
۳۴۲	کرم‌های روده کوچک
۳۴۳	کرم‌های روده بزرگ
۳۴۴	روش‌های تشخیص
۳۴۴	تعداد تخم‌های دفعی FEC
۳۴۴	حجم سلول‌های خون (PCV)
۳۴۴	شمارش کرم و تشخیص آن
۳۴۵	کرم‌کش‌ها
۳۴۵	برنامه‌های کنترل انگل‌ها (کرم‌ها)
۳۴۵	استفاده صحیح از کرم‌کش‌ها
۳۴۶	راهکارهای غیر دارویی

۳۴۶	جرای مخلوط یا جداگانه حیوانات اهلی
۳۴۶	گردش مرتع
۳۴۷	ذرات سیمی اکسید مس
۳۴۷	علوفه با تانن زیاد
۳۴۷	قارچ‌هایی که نماتدها را به دام می‌اندازند
۳۴۸	واکسن‌ها
۳۴۸	بقیه انگل‌های داخلی
۳۴۸	کرم‌های پهن
۳۴۹	کرم پهن کبک
۳۴۹	کرم‌های ریه
۳۵۰	کوکسیدیا
۳۵۱	انگل‌های خارجی
۳۵۱	چرخه‌های عمومی زندگی
۳۵۱	حشره بالدار
۳۵۲	شپش‌ها و کرم‌های ریز
۳۵۴	ساس‌ها
۳۵۴	کک‌ها
۳۵۵	کنترل انگل‌های خارجی
۳۵۵	ژنتیک مقاومت بیماری‌ها در بز
۳۵۶	بیماری‌های انگلی
۳۵۸	داروهای دامپزشکی مهم
۳۵۸	ضد باکتری
۳۵۸	داروی ضد کرم
۳۵۸	داروی ضد انگل (انگل‌های بیرونی)
۳۵۹	داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی (NSAID)
۳۵۹	هورمون‌ها
۳۵۹	الکترولیت‌ها و گلوکز
۳۵۹	ضد عفونی کننده‌ها
۳۵۹	واکسن‌ها
۳۵۹	تولیدات طبیعی

فصل دوازدهم: لیاف ۳۶۱-۳۹۲

۳۶۱	مقدمه
۳۶۲	موهیر
۳۶۲	تولید جهانی موهیر
۳۶۳	ویژگی‌های موهیر
۳۶۴	طبقه‌بندی موهیر
۳۶۴	بز آنقوره

۳۶۵	کشمیر
۳۶۶	بز کشمیر
۳۶۷	تولید جهانی کشمیر
۳۶۸	کشگورا
۳۶۸	عوامل مؤثر بر تولید الیاف
۳۷۳	سیستم زندگی
۳۷۴	زنتیک الیاف و انتخاب
۳۷۵	بهبود گله از طریق انتخاب
۳۷۵	اندازه، وزن و سن
۳۷۵	قدرت و نیروی بدنی حیوان
۳۷۵	ترکیب بدنی
۳۷۵	اندازه استخوان
۳۷۵	بز انقوره مناسب
۳۷۶	کمپ یا الیاف رنگی
۳۷۶	یکنواختی و کامل بودن پوشش
۳۷۶	ظرافت الیاف
۳۷۶	درخشندگی مو
۳۷۶	چربی در مو
۳۷۶	تراکم مو
۳۷۷	ورانت پذیری صفات موهیر
۳۷۸	انتخاب بزهای کشمیر
۳۷۸	رشد الیاف
۳۸۰	ساختارهای غیر فیبری مو
۳۸۰	ترکیب شیمیایی
۳۸۱	صفات فیزیکی و مورفولوژیکی
۳۸۱	الیاف عمومی
۳۸۱	موهیر
۳۸۲	کشمیر
۳۸۲	برآورد صفات الیاف
۳۸۲	متوسط قطر فیبر، مدولار و متوسط انحنای فیبر
۳۸۳	میانگین طول تار (یا الیاف)
۳۸۳	میانگین استحکام تار و درجه شکنندگی
۳۸۴	شفافیت
۳۸۴	کیفیت الیاف
۳۸۴	پوست بز
۳۸۵	آب و هوای مناسب پرورش بز کرکی
۳۸۵	جفت گیری بز انقوره
۳۸۵	موجینی

۳۸۷	علامت‌گذاری و اخته کردن بز انقوره
۳۸۸	مدیریت مرتع
۳۸۸	فروش الیاف
۳۸۸	فروش موهیر
۳۸۹	ظاهر عمومی موهیر
۳۸۹	فروش کسمیر
۳۸۹	اجزای تولیدی مهم برای پرورش دهندگان
۳۹۰	بزهای کرکی در ایران
۳۹۰	ارزش اقتصادی کرک در ایران
۳۹۰	عوامل مؤثر بر ارزش کرک
۳۹۱	راهکارهای با ارزش کردن کرک
۳۹۱	بز مرغز
۳۹۱	تغذیه محلی

۳۹۳-۴۱۰	فصل سیزدهم: شیر
۳۹۳	مقدمه
۳۹۳	ترکیبات اولیه شیر بز و گوسفند
۳۹۳	خصوصیات فیزیکی- شیمیایی
۳۹۴	خصوصیات میل کازئین شیر بز و گوسفند
۳۹۴	رابطه بین خصوصیات فیزیکی- شیمیایی و قابلیت پنیساز
۳۹۵	کربوهیدرات در شیر بز و گوسفند
۳۹۵	لیپیدها در شیر بز و گوسفند
۳۹۵	اسیدهای چرب
۳۹۶	پروتئین‌ها در شیر بز و گوسفند
۳۹۶	کازئین‌های شیر بز
۳۹۷	مواد معدنی
۳۹۸	ویتامین‌ها
۳۹۸	عوامل مؤثر بر تولید و کیفیت شیر
۳۹۸	شیوه‌های مدیریت و سیستم‌های تولیدی
۳۹۹	مرحله شیردهی، فصل، دوره روشنایی
۴۰۰	تأثیر شیردهی بر شمار سلول‌های سوماتیک
۴۰۱	مرحله شیردهی، تعداد زایمان، فصل، دوره خشکی
۴۰۱	تناوب شیردهی و مکیدن
۴۰۲	تزاد و ژنتیک
۴۰۴	اندازه توزاد
۴۰۴	ژنوتیپ توزاد
۴۰۴	سلامت
۴۰۴	بهداشت

۴۰۵		عقونت داخل پستانی
۴۰۵		روش‌های خوراک‌دهی و تغذیه
۴۰۵		میزان کنسانتره و انواع خوراک علوفه‌ای
۴۰۸		نوع و سطح پروتئین جیره
۴۰۸		چربی و اسیدهای چرب
۴۱۱-۴۲۷		منابع

www.ketab.ir

پیش‌گفتار

بررسی‌ها نشان می‌دهد، علی‌رغم پیشرفت‌های زیاد در امور مختلف دامپروری کشور از جمله صنعت گاویشیری و طیور، تغییر و پیشرفت قابل توجهی در بخش پرورش بز مشاهده نمی‌شود. وابستگی بز به مراتع، فقیر بودن بخش وسیعی از مراتع کشور، عدم آگاهی دامپروران سنتی با شیوه‌های نوین دامداری، نگاه سنتی به پرورش بز و از همه مهم‌تر پایین بودن نهاده و بازده در آن‌ها از عوامل مؤثر در این امر می‌باشند. با وجود روش‌های متنوع پرورش در جهان، پرورش بز در ایران عمدتاً به صورت عشایری و نیمه عشایری می‌باشد. چون محور پرورش صنعتی نیست لذا به مسئله مدیریتی، تغذیه و پرورش در این حیوان کم‌تر توجه شده است. لذا هدف از تألیف این کتاب، فراهم کردن اطلاعات جامع و مفید در زمینه اصول و نگهداری پرورش در بز بوده است.

این کتاب از نظر آموزشی برای استفاده در دروس پرورش بز در رشته مهندسی علوم دامی و اصول بهداشت دام در دوره دکتری حرفه‌ای دامپزشکی مفید می‌باشد. همچنین می‌تواند اطلاعات با ارزشی در اختیار کارشناسان، محققین و علاقه‌مندانی که در زمینه پرورش بز فعالیت می‌کنند، قرار دهد.

این کتاب دارای ۱۳ فصل می‌باشد. در ابتدا مقدمه و تفاوت‌های موجود بین بز و گوسفند و انواع نژادهای بز در ایران و جهان با خصوصیات کامل توضیح داده شده و سپس در فصل‌های جداگانه به آناتومی، فیزیولوژی هضم، رفتارشناسی، رفتار چرا کردن، تغذیه، تولیدمثل، جایگاه، بیماری‌ها و تولیدات بز می‌پردازد.

در پایان ضمن آن که بر این باوریم که علی‌رغم صرف وقت و دقت زیاد در تهیه مطالب، به طور قطع نقایصی در بخش‌های ویرایش وجود دارد، دست تمامی استادان، کارشناسان، محققین، دانشجویان و علاقه‌مندان را برای اطلاع از نقایص موجود در رفع آن‌ها می‌فشاریم و از پیشنهادات و انتقادات سازنده آن‌ها به گرمی استقبال می‌کنیم. امید است مطالب این کتاب در راستای ارتقاء سطح دانش جامعه علوم دامی کشور گام کوچکی بردارد.